

TDB 20.ULUSLARARASI DİŞHEKİMLİĞİ KONGRESİ
MESLEK SORUNLARI SEMPOZYUMU
“FDI 2020 VİZYONU REHBERLİĞİNDE İSTANBUL DEKLARASYONU”
(26-27-28 Mayıs 2014 Kuşadası, Aydın)

DİŐHEKİMİNİN GENEL SAĞLIKTAKİ ÖNEMİ VE GELECEKTEKİ MİSYONU
(Diőhekiminin Kazandığı Yeni Misyonun Çıktıları/Faydaları)

ÇALIŞMA GRUBU-1
RAPORU

AĞız diş sağlığının genel sağlıktaki rolü ve bulaşıcı olmayan hastalıklar ile ağız ve diş hastalıklarının etyolojik nedenlerinin ortak olduğu 2012 yılında BirleŐmiŐ Milletler ve DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü) tarafından deklare edilmiŐtir. Buna bağlı olarak da dişhekimliğinin ağız-diş sağlığı ve genel sağlık iliŐkisi çerçevesinde rolü geniŐlemiŐtir.

Bu yaklaŐım ile;

- a) Tıp ve dişhekimliği iliŐkisi ile ağız-diş sağlığı-genel sağlık ilişkisinin vurgulanmasının gerekliliği;
- b) Dişhekimliğinin sınırlarının geniŐleyebileceĐi öngörülebilir alanların belirlenmesi;
- c) Diőhekimlerinin bireylerin genel sağlığının korunmasına katkısının arttırılabileceği,
- d) Sistemik hastalıkların erken tanısı ile hastanın ilgili birimlere yönlendirilmesi konusunda dişhekimliğinin etkinliğinin arttırılması öngörülmektedir.

Dişhekimliği mesleği, ağız-diş sağlığı ve genel sağlık iliŐkisi içerisinde hasta yararı ve sonucunda kamu sağlığı yararına genel sağlığa katkıda bulunarak yaŐam kalitesini arttırmayı hedeflemelidir. Bu bağlamda “Sağlık Çalışanlarının İŞbirliği” çerçevesinde dişhekimleri ile diğer sağlık çalıŐanları arasındaki iliŐkiler hasta-toplum yararına güçlendirilmesi amaçlanmalıdır.

AĞız-diş sağlığının genel sağlığa katkılarını arttırma ya da olası hastalıkların erken tanısı veya önlenmesi amacıyla diőhekimlerinin rolünün geniŐmesi ve diőhekimlerinin yanısıra tıp doktorları tarafından da bu mesleğin, sadece ağız ve diş tedavileri ile sınırlı olduğu algısının deĐiŐmesi ile mümkün olacaktır. Bu nedenle meslek birliği olarak bizler meslek tanımımızı ve hizmet alanımızı diğer sağlık meslek gruplarına karŐı daha iyi ifade etmeyi amaçlamalıyız.

Sağlık çalıŐanları arasında “İŞbirliği çalışma modelinin” hasta, diőhekimi ve diğer sağlık birimleri aÇısından avantajları, eğitim ve koruyucu sağlık hizmetleri yönünden neler yapılabileceği tartıŐılmıŐ ve aŐaĐıdaki çıktılar elde edilmiŐtir;

Koruyucu sağlık hizmeti

- ✓ Günümüzde yürürlükte olan ‘‘Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri’’nin yaplanmasnda uygulanan aile hekimliği sistemi koruyucu sağlık hizmetleri ve sağlığa bütüncül yaklaşım bakımından yetersizdir. Sistemin özellikle önlenebilir hastalıklar anlamında ağız ve diş sağlığını da kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.
- ✓ Bu açıdan değerlendirildiğinde, FDI 2020 Vizyonu ve Istanbul Deklarasyonunda vurgulanan ortak ağırıda belirtildiği gibi paydaşlar tarafından işbirliği içerisinde yürütülmesi gereken koruyucu sağlık hizmetlerinin bir ekip çalışması anlayışı ile nasıl ve kimler tarafından verileceği ve denetlenmesinin hangi otorite tarafından yapılacağı belirlenmelidir.
- ✓ Koruyucu sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve böylece toplum farkındalığının arttırılması amacı ile tüm eğitimcilerin temel eğitim programlarına ağız ve diş sağlığı konusunun da dahil edilmesi önerilmektedir.

Eğitim

- ✓ Gelecekteki dişhekimli vizyonunun gelişmesi amacıyla, dişhekimliği eğitimi kapsamında; temel tıp derslerinin yanı sıra sistemik hastalıkların ağız-diş sağlığı ile ilişkilendirileceği bütüncül eğitim müfredatının oluşturulması gerektiği kanısına varılmıştır.
- ✓ Diğer sağlık profesyonellerinin temel eğitimleri içerisinde ağız-diş sağlığı eğitimi yer almalıdır.
- ✓ Dişhekimliği fakültesi eğitim komisyonları genel tıp dersleri eğitimini güncellemeli ve genel sağlık- ağız-diş sağlığı ilişkisini vurgulayacak şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.
 - Mezuniyet sonrası sürekli eğitim modelleri içerisinde ağız-diş sağlığı ve genel sağlık ilişkisi ile ilgili başlıklar yer almalıdır.
 - Mezuniyet sonrası sürekli eğitimin zorunlu olması ve bu durumun yasal zemine oturtulması için girişimlerde bulunulması önerilmektedir.

İnterdisipliner alışma

- ✓ İkinici ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerinde diğer sağlık profesyonelleri ile işbirliğinde bulunulmalı ve genel sağlık açısından risk oluşturabilecek komplikasyonların engellenmesi amacıyla hastaların ağız ve diş sağlığının korunması sağlanmalıdır.
- ✓ özel bakım gerektiren ve geriatrik hastalarda ağız ve diş sağlığının geliştirilmesi amacıyla diğer sağlık profesyonelleri ile işbirliği yapılmalıdır.

- ✓ Üniversite, eğitim-araştırma ve devlet hastanelerinde konsültasyon, kollaborasyon ve hasta takipleri sağlanmalı, bunun için protokoller oluşturulmalı ve konseyler kurulmalıdır.
- ✓ Oral semptomlar ve komplikasyonlar açısından ön planda olan hastalıklar hakkında tıp ve dişhekimliğinde uzmanlık dalları arasında işbirliği sağlanmalıdır.
- ✓ Tüm bu ortak yaklaşımların serbest muayenehanelerde de uygulanması hedeflenmelidir.

Ağız-Diş Sağlığı ve Genel Sağlık İlişkisinin Farkındalığının Arttırılması Amacına Yönelik Girişimler

- ✓ Öncelikle sağlık meslek kuruluşları arasında ağız-diş sağlığı ve genel sağlık ilişkisinin varlığını güçlendirecek girişimlerde bulunulmalıdır.
- ✓ Tıp dernekleri, uzmanlık dernekleri ile ilgili bilimsel aktivitelerde, kongrelerde ve sempozyumlarda etkin bir şekilde yer alınmalıdır.
- ✓ Bulaşıcı olmayan hastalıklar ile ilgili görsel ve yazılı basında sosyal içerikli kampanyalar düzenlenmelidir.
- ✓ Genel sağlık ve ağız-diş sağlığı ilişkisinin toplum yararına ve kamu tarafından farkındalığın arttırılması düşünülerek Sağlık Bakanlığı ile ortak kamu spotları hazırlanmalıdır

Ağız Sağlığı Profesyonellerinin Olası Meslek Hastalıkları

- ✓ Meslek hastalıklarından korunmak amacıyla farkındalık yaratılmalı ve bu hastalıkların önlenmesi için çalışma saatleri ve koşulları gözönünde bulundurularak önlemler alınmalıdır.
- ✓ “Sağlık Çalışanlarının Sağlığı” Birimlerinin oluşturulması ve geliştirilmesi yönünde meslek kuruluşları girişimde bulunmalıdır.

Dijital Dişhekimliğinin Meslek Pratiğindeki Yeri

- ✓ Dijital teknolojilerin dişhekimliği pratiğinde hasta yararı gözetilerek sistemik açıdan risk teşkil etmeyecek ve hatalı hekimlik uygulamasına neden olmayacak şekilde kullanımı sağlanmalıdır. Bu yönde denetimler gerçekleştirilmelidir.
- ✓ Sosyal medya siteleri dişhekimliği uygulamaları açısından günümüzde aktif olarak kullanılmalı ve konu ile ilgili uzman kişilerin deneyimleri dişhekimleri ile paylaşılmalıdır.

- ✓ Sosyal medyada bilgi kirliliğini engellemek amacıyla toplum yararına önlemler alınmalıdır.

Yukarıda sıralanan önerilerin değerlendirilmesi ve 2020 Vizyonu ışığı altında koruyucu ağız diş sağlığı hizmet planlamalarının ülke gereksinimlerine göre geliştirilmesi ve stratejik planların yapılması gerekmektedir. Bu amaçla TDB öncülüğünde farklı meslek temsilcilerinin de katılımı ile “Ağız-Diş Sağlığı ve Genel Sağlık Birlikteliği Komisyonu” kurulmalıdır.

Bu komisyonun çalışmaları “Sağlık Meslek Birlikleri Platformu” nda temsil edilen tıp, eczacılık, dişhekimliği ve hemşirelik meslek kurullarında paylaşılmalı ve protokollerin hazırlanması için girişimde bulunulmalıdır.

DİŐHEKİMİNİN GENEL SAĞLIKTAKİ ÖNEMİ VE GELECEKTEKİ MİSYONU
(Diőhekiminin Kazandığı Yeni Misyonunun Çıktıları/Faydaları)

ÇALIŞMA GRUBU-1
KATILIMCILARI

Sorumlu	Dr. Faik Serhat ÖZSOY	<i>TDB Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Ortodonti Uzmanı</i>
Başkan	Prof. Dr. Turhan ATALAY	<i>AĞız, Diş ve Çene Radyolojisi ABD</i>
Raportör	Doç. Dr. Hande ŐAR SANCAKLI	<i>İstanbul Ü.D.F. Diş Hastalıkları ve Tedavisi ABD</i>
Üyeler	Prof. Dr. Nil ALTAY	<i>Pedodonti Uzmanı</i>
	Prof. Dr. Gülriz ERİŐGEN	<i>Türk Tabipleri Birliği 2. Başkanı Temel Tıp Bilimleri Fizyoloji Uzman</i>
	Prof. Dr. Pelin GÜNERİ	<i>Ege Ü.D.F. AĞız, Diş ve Çene Radyolojisi ABD</i>
	Dr. Duygu İLHAN	<i>Periodontoloji Uzmanı</i>
	Prof. Dr. Hemőire Saadet ÜLKER	<i>Türk Hemőireler Derneği Genel Başkanı</i>
	Mehmet YILDIZ	<i>TDB Öğrenci Kolu Başkanı</i>
	Diőhekimi Ümüt YURDAKUL	<i>Serbest Diőhekimi</i>

Not: İsimler soyadı alfabetiğine göre sıralanmıőtır.